

Sygn. akt IX Ca 429/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Charukiewicz (spr.)
Sędziowie:	SO Krystyna Skiepmo SO Dorota Ciepek
Protokolant:	sekr. sądowy Ewelina Gryń

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2015 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa R. Z., G. Z. i D. Z.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej

z siedzibą w Ł.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów od wyroku Sądu Rejonowego w Szczytnie

z dnia 31 grudnia 2014 r., sygn. akt I C 893/14,

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie IV w ten sposób, że ponad kwoty zasądzone w punktach I, II i III zasądza dodatkowo od pozwanego na rzecz powodów:

- R. Z. kwotę 8.000 zł (osiem tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 6 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty

- G. Z. kwotę 8.000 zł (osiem tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 3 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty,

- D. Z. kwotę 12.000 zł (dwanaście tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 6 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty i oddala powództwa w pozostałej części;

II. oddala apelację w pozostałej części,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 799,92 zł (siedemset

dziewięćdziesiąt dziewięć złotych dziewięćdziesiąt dwa grosze)

tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

UZASADNIENIE

Powodowie G. Z., D. Z. i R. Z. wnieśli o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) SA w Ł. kwot po 30.000 złotych na rzecz każdego z nich z ustawowymi odsetkami od 03.08.2013r. na rzecz G. Z. oraz od 06.06.2013r. na rzecz D. Z. i R. Z.. Wnieśli także o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych w tym kwot po 4.800 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego i po 34,-zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu podnieśli, że w dniu 6 lutego 2000r. w miejscowości D. gm. R. doszło do wypadku drogowego, w którym śmierć poniósł ojciec powodów. Sprawcą wypadku łączyła z pozwanym umowa ubezpieczenia, w związku z tym jest on odpowiedzialny za skutki wypadku. Pozwany przyznał powodom zadośćuczynienia w kwocie po 10.000 złotych za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią ojca. Jednocześnie pomniejszył zadośćuczynienie o 70% z tytułu przyczynienia się poszkodowanego do wypadku i powodom zostały wypłacone kwoty po 3.000 złotych. Zdaniem powodów kwota wypłacona nie jest adekwatna do zaistniałego zdarzenia oraz doznanej krzywdy i cierpień powstałych po śmierci ich ojca. Jako podstawę prawną swoich roszczeń powodowie wskazali art. 448 k.c. w zw. z art. 23 k.c., tj. naruszenie dóbr osobistych, w szczególności prawa do życia w rodzinie.

Pozwany Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w Ł. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, że nie kwestionuje swojej odpowiedzialności co do zasady, jednak zarzucił, że wysokość żądanego zadośćuczynienia przez każdego z powodów jest wygórowana. Kwoty zadośćuczynienia powinny bowiem być obniżone z uwagi na przyczynienie się poszkodowanego do szkody o 70%. Zarówno sprawca wypadku, jak i poszkodowany byli pod wpływem alkoholu. Pozwany zakwestionował także datę żądania odsetek i kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 31 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Szczytnie zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz powodów: R. Z. kwotę 9.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 6 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty, G. Z. 9.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty i D. Z. kwotę 3.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 6 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia. W pozostałym zakresie oddalił powództwo. Wzajemnie zniósł koszty procesu. Nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Szczytnie kwotę 1050,-zł tytułem opłat sądowych.

Sąd Rejonowy ustalił, że M. Z. (1) był ojcem powodów R. Z. urodzonego w (...)r., G. Z. urodzonego w (...)r. i D. Z. urodzonej w (...)r. Wraz z żoną J. Z. mieszkał w wsi K.. Stosunki w tym małżeństwie nie układały się dobrze z powodu nadużywania alkoholu przez M. Z. (1). Rodzice powodów kłócili się, nie było między nimi porozumienia. Z tego powodu rozstali się przed urodzeniem się powódki D. Z., a więc około 1994r. J. Z. wraz z dziećmi zamieszkała w domu swojej matki S. Z. (1) we wsi K., natomiast M. Z. (1) przeprowadził się do swojej matki w K., ale na kolonii.

M. Z. (1) interesował się dziećmi, odwiedzał je, zabierał do swojego mieszkania oraz do swojej rodziny. Spędzał z synami czas w ten sposób, że jeździł z nimi na rowerze, kupował dzieciom słodycze, interesował się nauką starszego syna, doradzał. Gdy urodziła się D. Z., również interesował się tym dzieckiem.

W 1995 roku przed Sądem Rejonowym w Ostrołęce w sprawie o alimenty M. Z. (1) i J. Z. zawarli ugodę z której wynika, że M. Z. (1) zobowiązał się do płacenia alimentów na rzecz R. Z. i G. Z. w kwocie po 50 złotych, a na rzecz D. Z. w kwocie po 40 złotych miesięcznie. Początkowo płacił alimenty, ale po tym jak stracił pracę przesłał łożyc na utrzymanie dzieci, alimenty były płacone z funduszu alimentacyjnego, natomiast M. Z. (1) ograniczył się do kupowania dzieciom słodyczy lub dawał im drobne kwoty na zakupy w sklepie.

Jak ustalił Sąd Rejonowy dnia 6 lutego 2000r. M. Z. (1) spotkał się z A. Z., B. L. i W. P.. Kupili w sklepie alkohol, który spożywali w domu S. Z. (1). Po kilku godzinach i spożywaniu alkoholu wyruszyli w drogę z K. w kierunku wsi P., gdzie

w sklepie pili piwo i jechali dalej w kierunku wsi D.. Samochodem marki F. (...) kierował B. L., obok kierowcy siedział A. Z., a na tylnym siedzeniu M. Z. (1).

Około godziny 16.40 we wsi D. gm. R. na prostym odcinku drogi nr (...) S. – M. kierujący samochodem marki F. (...) B. L. zjechał na lewy pas ruchu i zderzył się czołowo z jadącym prawidłowo autobusem marki (...). Badanie krwi wykazało, że miał 2,7‰ alkoholu we krwi, a M. Z. (1) – 3,1‰ alkoholu we krwi. Obaj ponieśli śmierć na miejscu, natomiast pasażer A. Z. doznał obrażeń ciała, ale oddalił się z miejsca wypadku, wrócił do domu, gdzie położył się spać. Został obudzony przez policjantów i lekarza, trafił do szpitala z urazem klatki piersiowej i głowy.

Postanowieniem z dnia 31 marca 2000r. dochodzenie w sprawie zostało umorzone wobec śmierci podejrzanego.

Powód R. Z. w chwili śmierci ojca miał 12 lat, G. Z. miał 10 lat, D. Z. miała 5 lat. Wszyscy mieszkali z matką J. Z. i byli na jej utrzymaniu. J. Z. rok później wyszła za mąż za M. Z. (2) (brak pokrewieństwa), który zamieszkał z nimi w domu S. Z. (1), pracował jako listonosz i zajął się opieką nad dziećmi, które jednak nie miały z nim dobrego kontaktu. W (...) urodził się brat przyrodni powodów S. Z. (2).

J. Z. rok po śmierci męża zaczęła nadużywać alkoholu, popadła w uzależnienie, straciła pracę w sklepie.

Z dalszych ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że R. Z. skończył szkołę podstawową w K. i liceum w R., a następnie rozpoczął studia zaoczne w O. na zootechnice. Naukę przerwał, wrócił do K. i obecnie utrzymuje się z prac dorywczych, mieszka wraz z babcią S. Z. (1). Odczuwał brak ojca w czasie nauki, co miało wpływ na osiąganie gorszych wyników. Po śmierci ojca przeżywał jego brak, zwłaszcza w czasie uroczystości szkolnych, na które przychodzili rodzice innych dzieci.

Powód G. Z. w chwili śmierci ojca chodził do IV klasy szkoły podstawowej w K.. Na skutek przeżyć związanych ze zgonem ojca zamknął się w sobie, nie mógł nawiązać kontaktu z rówieśnikami, którzy nie chcieli się z nim przyjaźnić. Gdy dowiedział się od babci, że ojciec w chwili wypadku był pijany, miało to dla niego duże znaczenie, gdyż koledzy dali mu to odczuć. Powód nie mógł skupić się na nauce, przez kilka dni nie był w szkole, a później przeżywał to, że ojciec nie przyjdzie już na spotkania z nimi tak, jak to robił co dwa tygodnie. Powodowi brakowało ojca przy ważnych wydarzeniach np. studniówce w szkole, na koncercie dyplomowym w szkole muzycznej, przy podejmowaniu ważnych decyzji. Powód mieszkał w internacie w O., gdy chodził do szkoły średniej, a następnie studiował na Wydziale Geodezji. Obecnie odbywa staż w biurze geodezyjnym w S..

D. Z. niewiele pamięta z okresu sprzed śmierci ojca poza jego pogrzebem. Wprawdzie wychowywał ją ojczym, jednak ani ona, ani jej bracia nie mówili do niego „tato”. Uważa, że poprzez śmierć ojca zostały naruszone jej dobra osobiste, gdyż nigdy nie miała pełnej rodziny, odczuwała żal, gdy koleżanki opowiadały o swoich ojcach. Obecnie studiuje w O. pedagogikę. Mieszka wraz z matką i ojczymem w W., gdyż wybudowali oni tam dom. Razem z nimi mieszka G. Z..

Sprawca szkody B. L. miał zawartą umowę ubezpieczenia OC w pozwanym (...) SA w Ł..

Pismem z dnia 19.07.2007r. pełnomocnik powodów zgłosił do pozwanego żądanie zapłaty na rzecz J. Z. kwoty 40.000 złotych a na rzecz powodów D. Z., G. Z. i R. Z. kwot po 30.000 złotych tytułem jednorazowego odszkodowania z tytułu pogorszenia się ich sytuacji życiowej po śmierci M. Z. (1).

Decyzją z dnia 25.08.2008r. ubezpieczyciel przyznał tytułem dopłaty do odszkodowania za znaczne pogorszenia sytuacji życiowej po śmierci M. Z. (1) dla D. Z., G. Z. i R. Z. kwoty po 20.000 złotych, a uwzględniając przyczynienie się poszkodowanego w 70% i wypłatę odszkodowania po 3.000 złotych na mocy decyzji z 02.11.2007r., dokonano dopłat po 3.000 złotych.

Powodowie udzielili pełnomocnictwa (...) SA, które dokonało zgłoszenia szkody dnia 27 maja 2013r., domagając się zapłaty zadośćuczynienia na ich rzecz w kwocie po 60.000 złotych na rzecz R. Z. i D. Z., a pismem z dnia 24.07.2013r. zgłosiło szkodę domagając się zadośćuczynienia w kwocie 60.000 złotych na rzecz G. Z..

Decyzją z dnia 05.06.2013r. pozwany przyznał powodom R. Z. i D. Z. zadośćuczynienie w kwocie po 10.000 złotych, a przyjmując przyczynienie się poszkodowanego M. Z. (1) w 70% pomniejszył kwotę zadośćuczynienia o 14.000 złotych. Wyplacono kwotę w łącznej wysokości 6.000 złotych.

Decyzją z dnia 02.08.2013r. pozwany przyznał zadośćuczynienie na rzecz powoda G. Z. w kwocie 10.000 złotych i po potrąceniu kwoty 7.000 złotych tytułem przyczynienia się poszkodowanego w 70%, wypłacił kwotę 3.000 złotych.

W ocenie Sądu Rejonowego wniesione powództwa były słuszne co do zasady, natomiast tylko częściowo zasadne co do wysokości. Sąd wskazał, że podstawę domagania się przez najbliższego członka rodziny zmarłego zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną przed dniem 3 sierpnia 2008r. krzywdę stanowi następstwo naruszenia dobra osobistego w postaci prawa do życia w rodzinie czy też szczególnej więzi rodzinnej ze zmarłym, które powoduje cierpienie psychiczne, poczucie krzywdy i osamotnienie. Wspomniane dobro osobiste podlega ochronie na gruncie art. 23 i 24 k.c. Powodowie wykazali, że łączyła ich ze zmarłym ojcem wyjątkowa więź uczuciowa i emocjonalna świadcząca o bliskości tych osób oraz o tym, że śmierć zakończyła ich więź rodzinną. Na wysokość krzywdy powodów wpływają takie czynniki jak głębokość doznań, poczucie krzywdy, szczególne udręczenia moralne. Limitująco na rozmiar krzywdy powodów, a co za tym idzie na wysokość zadośćuczynienia, miały wpływ takie czynniki jak upływ czasu od wypadku, relatywnie młody wiek powodów w chwili zdarzenia oraz rozluźnione więzy rodzinne spowodowane odrębnym zamieszkiwaniem poszkodowanego i powodów. Sąd Rejonowy zróżnicował przy tym wysokość zadośćuczynienia należnego powodom i powódce z uwagi na ich wiek. Powódka miała bowiem w chwili śmierci ojca 5 lat i jak sama wskazała niewiele pamiętała z tego okresu, natomiast powodowie byli starsi w chwili zdarzenia i mieli po 10 i 12 lat. Ich więź z ojcem była intensywniejsza niż relacje siostry. Sąd Rejonowy obniżając wysokość przyznanego zadośćuczynienia przyjął 70% stopień przyczynienia się poszkodowanego do szkody. Będąc pod wpływem alkoholu podjął on bowiem decyzję o jeździe pojazdem z kierowcą, z którym wcześniej spożywał alkohol.

O odsetkach ustawowych Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., zaś o kosztach procesu na podstawie art. 100 k.p.c., mając na uwadze częściowe uwzględnienie żądania. O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Powyższy wyrok zaskarżyli apelacją powodowie w części oddalającej powództwo co do kwot: na rzecz powoda G. Z. 8.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty, na rzecz powoda R. Z. 8.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 6 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty i na rzecz D. Z. 14.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 6 czerwca 2013 r. oraz w punktach V i VI w zakresie kosztów procesu.

Skarżący zarzucili wyrokowi:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 448 k.c. w zw. z art. 23 k.c. polegające na błędnej wykładni i ustaleniu należnego powódce D. Z. zadośćuczynienia w wysokości rażąco zaniżonej w stosunku do doznanej przez nią krzywdy i w sposób nieuzasadniony zaniżonej w stosunku do zadośćuczynienia przyznanego braciom – G. Z. i R. Z.;
2. naruszenie przepisu prawa materialnego tj. art. 362 k.c. polegające na uznaniu przez Sąd I instancji, że zmarły przyczynił się do powstałej szkody w 70%, w sytuacji gdy zmarły był pasażerem pojazdu, a zatem nie powinien ponosić większej odpowiedzialności za zdarzenie niż sprawca wypadku – kierowca pojazdu F. (...).

Wskazując na powyższe zarzuty powodowie wniesli o zmianę zaskarżonego wyroku i podwyższenie zasądzonego zadośćuczynienia na rzecz powodów: G. Z. z 9.000 zł do 17.000 zł z odsetkami ustawowymi od 3 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty, R. Z. z 9.000 zł do 17.000 zł z ustawowymi odsetkami od 6 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty, D. Z. z 3.000 zł do 17.000 zł z ustawowymi odsetkami od 6 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty oraz zmianę orzeczenia o kosztach procesu stosownie do zmiany orzeczenia co do roszczeń głównych i zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu za instancję odwoławczą według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie, wskazując w uzasadnieniu na trafność orzeczenia Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest w części zasadna.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż uprawnienia w zakresie ustalania wysokości należnego zadośćuczynienia sądu odwoławczego są ograniczone. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 lipca 1970 r. III PRN 39/70 (OSNC 1971/3/53) wyraził bowiem słuszny pogląd, iż określenie wysokości zadośćuczynienia za doznaną krzywdę stanowi istotny atrybut sądu merytorycznie rozstrzygającego sprawę w pierwszej instancji, Sąd drugiej instancji może je zaś korygować wtedy, gdy przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy mających na to wpływ jest ono niewspółmiernie nieodpowiednie, jako rażąco wygórowane lub rażąco niskie.

Sąd Najwyższy uznał także dopuszczalność dochodzenia zadośćuczynienia za śmierć osoby przez najbliższych członków rodziny, również jeżeli zdarzenie wywołujące śmierć miało miejsce przed obowiązującą od dnia 3 sierpnia 2008 r. nowelizacją art. 446 § 4 k.c. Takie stanowisko zostało wyrażone między innymi w uchwałach z 27 października 2010 r., III CZP 76/10 (Biul. SN 2010, nr 10, s.11), z 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11 (OSNC 2012/1/10), z 20 grudnia 2012 r., III CZP 93/12 (Biul. SN 2012/12/11). Stanowisko wyrażone w tych uchwałach podziela Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie.

Więzi rodzinne stanowiące dobro osobiste, które naruszone jest przez spowodowanie śmierci osoby najbliższej, która miała miejsce przed 3 sierpnia 2008 r. podlega ochronie na podstawie art. 23 i art. 24 w zw. z art. 448 k.c. Zerwanie tej szczególnej więzi nacechowanej emocjonalnie stanowi krzywdę wyrządzoną bezpośrednio osobie pokrzywdzonej. Sposobem wyrównania krzywdy jest zapłata odpowiedniej sumy pieniężnej określanej mianem zadośćuczynienia. Nie ma ono jednak funkcji w pełni kompensacyjnej. Wynika to z trudności uchwycenia stopnia uszczerbku mającego przede wszystkim charakter cierpienia psychicznego. Ustalając jego wysokość należy kierować się całokształtem okoliczności sprawy.

Prawidłowo Sąd Rejonowy przyjął zróżnicowanie w wysokości uszczerbku jakiego doznali w wyniku śmierci ojca powodowie i powódka. Istotną okolicznością przemawiającą za tym zróżnicowaniem jest wiek powodów, którzy w chwili wypadku mieli 12 i 10 lat oraz powódki będącej wówczas w wieku 5 lat. Wynikiem tego jest niewątpliwie zróżnicowany stopień odczuwania straty ojca i pojmowania sytuacji, który u 5 letniej osoby jest niższy niż u 12 czy 10 letnich dzieci. Sąd Rejonowy oceniając rozmiar krzywdy jakiej doznali powodowie uwzględnił nie tylko charakter i intensywność tych szczególnych więzi rodzinnych, które łączyły powodów z ojcem. Wziął również pod uwagę skutki jakie wywołała w życiu rodziców śmierć dziecka. Okoliczność różnej sytuacji musiała być uwzględniona przy ustaleniu stopnia pokrzywdzenia i w konsekwencji wysokości zadośćuczynienia. Uwzględnił ją również Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie podwyższając wysokość przyznanego powodom zadośćuczynienia.

Trafny jest zarzut skarżących naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 362 k.c. i przyjęcie przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody na poziomie 70%.

Stosownie art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

W orzecznictwie przyjęto, że przyczynieniem się poszkodowanego do powstania szkody jest każde jego zachowanie pozostające w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, za którą ponosi odpowiedzialność inna osoba. Zachowanie się poszkodowanego musi stanowić adekwatną współprzyczynę powstania szkody lub jej zwiększenia, czyli włączać się musi jako dodatkowa przyczyna szkody. Jeżeli nie ma takiego przyczynienia się, to nie może być zmniejszony obowiązek naprawienia szkody (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 1968 r., II CR 28/68, LEX nr 6291; z dnia 20 czerwca 1972 r., II PR 164/72, LEX nr 7098; uchwała składu 7 sędziów SN z dnia 20 września 1975 r.).

Sąd Rejonowy przyjął, co wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, iż okolicznościami, które wpłynęły na uznanie, iż ojciec powodów przyczynił się do powstania szkody była decyzja o jeździe z nietrzeźwym kierowcą. W orzecznictwie nie jest kwestionowane, iż ta okoliczność jest współprzyczyną powstania szkody i daje podstawę do rozważenia możliwości obniżenia wysokości zadośćuczynienia (wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 1985 r., IV CR 398/85, LEX nr 8740).

W sytuacji, która odpowiada zaistniałej w niniejszej sprawie, osoba, która decyduje się na jazdę samochodem z kierowcą będącym w stanie po spożyciu alkoholu przyczynia się do odniesionej szkody powstałej w wyniku wypadku komunikacyjnego, gdy stan nietrzeźwości kierowcy pozostaje w związku z tym wypadkiem. Spożycie alkoholu przed jazdą z takim kierowcą uważać należy za znaczne przyczynienie się do powstania szkody (art. 362 k.c.).

Przyjęcie przez Sąd Rejonowy stopnia przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody na poziomie 70%, czyli w stopniu większym aniżeli osoba kierująca pojazdem, która była sprawcą wypadku, nie jest uprawnione. W świetle zgromadzonych dowodów i okoliczności zdarzenia nie ma podstaw do traktowania poszkodowanego jeszcze bardziej restrykcyjnie niż samego sprawcę szkody. Faktem jest, iż zarówno kierujący pojazdem i poszkodowany wspólnie spożywali alkohol. Jednak to kierujący pojazdem był sprawcą wypadku, a zatem wywołał skutki tak daleko idące jak śmierć poszkodowanego, który z kolei przyczynił się w znacznym stopniu do powstania szkody, gdyż zdecydował się na jazdę samochodem z kierowcą nietrzeźwym i samemu pozostając pod znacznym wpływem alkoholu. W ocenie Sądu Okręgowego biorąc pod uwagę znaczny stopień przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody należało je ustalić na poziomie 50%.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy przyjął, że po uwzględnieniu przyczynienia się ojca powodów do powstania szkody, odpowiednią sumą zadośćuczynienia będą dla powodów G. Z. i R. Z. kwoty po 20.000 zł, natomiast dla powódki D. Z. kwota 15.000 zł. Odejmując kwoty wypłacone przez ubezpieczyciela czyli po 3.000 zł każdemu z nich, należne powodom zadośćuczynienie powinno wynosić po 17.000 zł i dla powódki 12.000,-zł. W tej sytuacji zaskarżony wyrok podlegał zmianie poprzez podwyższenie sum zasądzonych przez Sąd Rejonowy w punktach I, II i III wyroku do wskazanych wyżej wysokości. Natomiast żądanie apelacji zmiany rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd Okręgowy uznał za niezasadne. Pomimo bowiem zmiany wysokości zasądzonych kwot roszczenia głównego powodowie wygrali sprawę w około połowie, a zatem uzasadnione było wzajemne zniesienie kosztów procesu.

Mając zatem na uwadze wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł, jak w wyroku.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. Stosownie do tego przepisu w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Strona powodowa wygrała postępowanie w II instancji w 83,33%, zaś strona pozwana w 16,67 %. Koszty procesu po obu stronach wyniosły po 1.200 zł. Wzajemna kompensacja obu roszczeń prowadzi zatem do zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów kwoty 799,92 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.